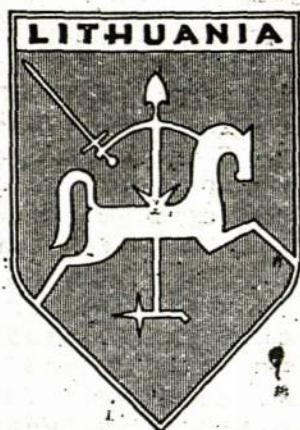

MŪSU ŽINIOS

Nr. 1 - 2 (51 - 52)

Austrijos Lietuvių Savaitinis laikraštis
Salzburg, 1947 m. vasario 15 d.

VASARIO 16

Lietuvių tauta, būdama ant kelio, kur su sitinka rytai ir vakarai, savo istorijoje yra pakėlusį daugelį kančių, nagu kuri kits. Tačiau tai, ką ji šiandien pergyvena, negalima palyginti nė su vienu praėjusiu amžiumi. Jau veik dveji metai, kai ramybė džiaugiasi, net tie, kurie praėjusieji neleime žmonijai už traukė, tik mes, rami baltos žirgo ir žaliųjų rūtų tauta, kenčiame ne už savo nusikaltimus, ir kančios galo nematome. Nenuostabu, kad daugelis mūsų nustoja vilties ir klausia, kas gi bus su mumis ir mūsų šalimi?

Šiandieną lietūvis, vistiek kur jis bebūtų, gyvena vienu troškimu - jausti po kojom išvadu žemę ir būti savo pastogės šeimininku. Šis kresto ilgesys yra toks didelis ir šventas, kad tiems juk išnyksta visi mūsų prišlingumai. Todėl Vasario 16 minime ne tik kaip brangius atminimo dieną, bet ir ją žiūrime kaip į kėlrodį tolimesnės kovos už mūsų teisę.

Šiandieną lenkiame galvą prisimindami tuos, kurie už tą idealą kovodami palinko prie žemės, prisileidę šią garbę ir teisę mums.

Laukiami iš pasaulio teisingumo, vadovaukime ir patys meilės istatymu, taikydami juos tiek mūsų broliams tremtiniams, tiek tiems, kurie yra mūsų kančių priežastimi.

Prof. V. Krėvė - Mickevičius išvažiavo

Vasario 12 d. prof. Vincas Krėvė - Mickevičius su žmona iš Gläsen
becho stovyklos išvažiavo į JAV.

Būtų beprasmiš dalykęs aiškinti, kas iš viso yra prof. Krėvė ir ko Salzbargo lietuvių kolonija nustojo. Jo varda, pirma visų kitų vardu žinojo ir žinos kiekvienas pradinės mokyklos mokinys; jo asmeni, apibūdinant vienu sakiniu, galima taip nusekyti: mūsų klasikinės literatūros kūrėjas, žmągus stovėjęs Lietuvos mokslo ir kultūros priešaky, vyres, kuris pačiu sunkiausiu ir beviltiškiausiu nepriklausomos Lietuvos metu, nekritiškos visuomenės ir laiko viespacių aktyse rizikuodamas nustoti vardo, mągino gelbėti žustencią valstybę. Tat teisingai Salzbargo kolonija tuo vardu didžiulei prieš visas kites.

Sunkus buvo prof. Krėvės gyvenimo tremtyje. Sunkuma dar didino vieno neatsakingo Amerikos lietuvių laikraščio puolimai jo adresu ir vienašališkos kankinių įvykių aiškinimas taip, kaip tas yra naudinga tik mūsų priešams. Tačiau niekas nematė jo nusiminusio ir negirdėjo kuo skundžiantis. Priešingai, jis kitus, jaunesnius, ramindavo ir buvo įsitikinęs, kad Lietuva kelsis ir grįšime namo.

Kai didelė dalis tautiečių vengė visuomeninio ar kultūrinio dar-
bo, prof. Krėvė, nežiūrėdama 65 metų neštos, visur buvo ten, kur buvo
kviečiamas: skaitė paskaitas, dėstė pamokas, vedovavo gimnazijai, raši-
nėjo. Tik jo autoritatu prisidengė jaunieji ir gelėjo daugeli darbu
atlikti.

Profesorius kaip žmogus savo demokratisku pabrastumu, kuklumu ir nuosirdumu visus žavėjo. Tuo jis buvo nepasiekiamai didelis ir visu lietuviu, be pažiūru ir išsilavinimo skirtumo, vienudei mylimas ir gerbiamas. Tai sekėse ne todėl, kad paprastai gražiai atsiliepiama su kuo atsisveikinant, bet jei to nesakytumėm, būtų neteisingi.

Su skaudančiais širdimi išslydėjome Profesorių. Tačiau džiaugiamės, kad naujoji tarynė jam atkris dalis naštos ir kad jo darbuotė tenai atnes dar daugiau naudos mūsų tautai. Daug šviesių ir tamsių prisiminimų paliks ši išstėmimo vieta, bet gražiausia kas liks atminty, tai Garbingasis senelis, apsivilkęs rudais keilineliais, kasdien kantriai stovįs eilėje prie virtuvės langelio.

Mes linkime Profesorui ir Ponisi labai geros sekmes, sveikatos ir greitą susitikimo Dainevos saly. (2).

Vasario 11 d. Glazenbacho stovykloje buvo surengtas iškilmingas prof. Krėvės ir Ponios išleidytuvės. Tą dieną salėje gausiai susirinko - siems lietuviams mok. J. Šenkus trumpai apibūdino Profesoriaus veiklą. Po to kalbėjo liet. komendantas, gimnazijos vedovybė, mokinių atstovai, spaudos kolektyvas, moterų ratelis, studentai ir visuomenės atstovai. Posėdžiui pirmininkeves kolonijos lyderis dr. V. Dambrava perskaitė ir įteikė prof. Krėvei atitinkamą adresą. Buvo gelių ir dovanų. Vėkrė kaimo viešbučio salėje kolonija surengė išvažiuojantiems vairses. Ir starynāt out out... atnove id

Šis Vasario 12-o, visi susirinkę ties 8 bareku su Profesorium ir Po-
nia nusių fotografavo. Paskui, apie 14 val. stovyklės direkcijos automobi-
lis išvežė viena didžiausių lietuvių, gyvenusi su mumis 15 mėnėsiu.

Austrijos lietuvii gimnazija Glascobachenevo pirmojo direkto-
riaus etminimui, jo isvažiavimo diene pavadinta PROFESORIAUS DAKTARO
VINCO KREVES, - MICKEVICIUS Vardo Gimnazija.

[illegible]

- 3 -

Jurgis Baltrušaitis

EGLEŠ GIESMĖ

Ir žiema nekinta
Eglelė žalia -
Tarp amžių nupinta
Lietuviu dalis...

Ar žydi pašlaitė,
Ar spiegas arti,
Lieknutė egleitė
Visur ta pati...

Ant žemės stėjus
Is amžių gelmės,
Per audrą, per vėjus
Ji rūšiai šlamės...

Kol siaubas lakūsis
Eglelė trikdys,
Vis ginsis, vis skūsis
Lietuvio širdis...

Ji gaudžio nevengia,
Nors, gedi viena -
Ją dar tebeengia
Golgotos diena...

Vergubliu ir vyžiu -
Lietuvių gentis,
Jis velka jų kryžių,
Sukandė dantis...

Kerti ju senovė,
Kaip vargus kertus,
Bet vyžos parovė
Atvirių batus...

Juos daug kas dar pėncios,
Jis daug dar dejuos,
Bet asaros, kancios,
Niek auklėja juos...

Kol eglė mislingė
Ant žemės šlamės,
Nestigs, kaip nestingė,
Lietuviams tvarmės...

RETO GIESMĖ

Sužiro rytas, auksu juostas...
Jau žemė žybcioje silbais
Ir kaiste, kaip jaunuolės skruostas,
O greit, visa, kaip rožė, kais...

Lyg putlios vėliavos ir raiščiai,
Jau skęsta debesiai ugnį -
Ju rike blizga skaistieji, skaistieji
Ir taip maldingai iškilni...

Slaitė, pakilus bokštais, švyti
Migla, kaip smilkalės kvapus -
Stok, vargše, pamaldūs laikyti
Už žemės židus ir lapus...

Tu nė laiku ir veltui rymai -
Tėvark žemės džiugulio ranka,
Nes tavo aukures - arimej,
O tavo prekėtės - tūkai

RELIGINIAI TAUTINIAI ŠEIMOS PAPROČIAI

(tasinys iš pareit. numerio)

Sitai atpesakojau ne pasigirti ne rėdamos-tuosie būtu gittis tu, kas buvo mano pareiga-bet pagirti tam mažam metui, kuris krikščioniškiau galvoje už mus krikščionis. Jam atrado, kad europiečiai neteko žmoniškumo, pametė paprati, išskirianti ju elgsena prie stalo nuo paprastu paderu elgsenos.

Prieš šį karą teko išsikelbėti su Insbruko universiteto profesorium Jungmanu, eilės religinių vaikų autorium. Jis buvo nustebintas, patyres, kad Lietuvoje šeimos gieda Valandos-tas brevijorines giesmes, kurias pirmiesiais amžiais giedojė visie krikščioniškoji liaudis. Šien die niekur beveik pėsauli nebūztikis tos tradicijos. Ne viena krikščioniskųjų Vėkaru tauta norėtu šiandien grįžti prie šio papročio ir jau bando tuo keliu eiti; bet tai joms sunkiau vyksta.

Išrinktosios tautos šeimų papročius būvo perduoti vyriausiam vaikui-sūnui tėvo palaiminimu ir pirmgimystės teises. Tėvo palaiminimas, lygiai kaip jo prekeikimas visais laikais būvo priimamas kaip neatsaukiama sprandimas, nesas laime ar nelaima. Loiminti arba nelaiminti gali tik aukščiausios gyvybės ir malonės davėjas. Bet tėvai, kurie su aukščiausioja Būtin dalinasi teise perkelti gyvybę, kartu turi teisę dalinti tai gyvybei palaimą arba nepalaimą. Ir tie, kurie dvasiniu būdu atgimdavo fizine gyvybę-kūnigai, šitai palaimą ar nepalaimą dovėna gauna iš gyvybės Viešpaties.

Kūdikiai laiminimi teise yra supratę mūsų tėvai, kurie laisdami mus i tolimes k- li nes, i naują lūmą, i dielės ir atsekingas pareigas, sudėdavo ant mūsų galvų kryžiaus ženkla. Kokie iškiiminge valanda, neužmirštame per visą gyvenimą, kai tėvas mištie patelė susisaukia visą savą šeimą, paprašo visus klauptis, pasėka paskutina savą valia ir suteikia visiems palaiminimą.

Savo gyvenime natūraliau išpuodingisnsniomomėto, kaip ta, kai t- kda-vo matyti motina, b- nesandis savo kūdikiai i l- vėlė ir ten su juo lyg di- dziausie paslapti kalbencius patylomis. Di- vuliui atsiv- ikinimo zodzius labai nekūčiai. Kokie tyli paslaptis tokie momente sujungia kūdikiai ir mo- tina, paslaptis panaši i ta, kai juos jungia viena kraujas ir širdies srove per tū- s- pėčius paslaptiingiausius d- vynis mėnesius.

Kokios reikšmės turi b- ndrės šeimos maldos, kai visi, nuo seniausio iki mažiausiam, kuris vos zodzius tris- tie, pasėka vienoj minty, vienam jausme. Gali pasėga vaikui nepaklausyti tėvu, iš kaprizo ar staigumo susipykti su jais, bet die, vienoj maldoj, nu- širdumo persunktoj, maldoj, kur visi, nusid- j- liai, atsiprašo savo Viešpaties ir maldžia šiai mažai b- n- druomėnei palaimos, - turi atsilieisti i pyktis, susvėlneti ir kaprizai, per naują atgimti malė ir pagarbė.

Prieš šį karą vienas li- l- dės t- k- pralėisti kelionėje. Kučies už- klupo Cek- sl- vekijos miest- Olmuce. Mažam viešbutio kambary- s- d- jau ta vakara vienos ir dvasi- j- būvo kažko liūdna ir sunku. Mintys klydo i na- mus, kur tuo metu turėjo būti visi namiskiai, susirinkę prie stalo. Pras- d- jau iki dvyliktos valandos, kol atėjo laikas Bernaliu mi- l- ms, kuriu visas miestas rinkosi i- pūsenis katedra. Rab- prisimėnu, kuri žymiųjų mu- ziku- piemėnėliu m- liodij- vi- nint i- isstangę praskaidrinti mano d- va- s- ie. Visie gi kita būvo kaip sv- time ir šalta. Tada pirma karta gyvenim- patyriū, kad niekas taip gražiai nam- ka- sv- sti t- s- dienos, kaip Lietuvo- je. Kučies lietuvių šeim- je yra tokie paslapti- inge, tokie neissekamos rim- ties svents, kad be jos būtu neisivaizduojamas kalėdu džiaugsmas.

Mūsų kaimes iki šien- li- nežino eglėčių ir dovenų delinimo-tu ger- manisko ir protestantiško in- d- i- Kučių papročius, to žėrinbio ir vilio- jėnbio prie d- , ir vis dėl to Kučių širdingumas d- l- to ne kiek nemazėje. Patekes i int- l- g- ntu namus, kurie ne- j- ūbi m- pasisavino anu s- svetimus pa- pročius, pajunti lyg koki nuviliojime nuo to centro, kuriu yra stales, ir jo b- ndruma ir jo rimtis. Eglaitė apvėgi stala, d- mėsio centra ji park-

Nutautājimas ypr kāš tad, ja ņemam vien svatimos, kas ir sūkstas-
nās kultūras priedimmes. Jā, nās laikie individuāli tuļopos kreštuos-
se plito Graiku ir Romānu kultūre, tēdi u cīši tas tautos, kurās sāmāi
tu vertybiu, vieto ar ikāš sūpā sāmānā? Pānešiu pavyzēdžiu
tautu istorijoje ē līmā būsu ir dēdā u bririnkti. Kolbent nutautējimo
klausinu, D. J. Jaket sūgrīmat, ka tōki s mīntis, kurios mēn ypr visis-
kai svatimos. Stai jo, zōzī i sū mūori us vāz s vīnu nutautinimēs ar
nutaut jīmā sās sāmōnīgās v līgās sūpās, vykstas pagal sāmānās
užgaidās. Mēn ļabā idomu būsu dātiti kūnā ir kuoti sās asu tēi pēris-
kas, ir kās d vā sūpā. Daktari pēgrīnde tāp formuluoti mēno galvosāne.
Nors ās ir nēsu istorikas, tēdi u vīdā lēd sū nāvis, kad nās
prāsēdā u ir visiskāi n vārtinōdā istorinju sūlinkyēdā itakos. Ās, tik

- 7 -

jokiu būdu negaliu sutikti su autoritetingu gerb. Daktaro teigimu, kad "žmogaus valia šiuo atveju (suprask nutautinimo atveju B.V.), kaip ir kituose dideliuose istoriniuose vyksmuose, nieko nereiskia". Aš nelaukau tautos, jos dalies arba kaip ir paskiro žmogaus vien robotu, kurio galvosena, jausmus bei poelgius visa šimtu procentu diktuoja vien "tam tikros istorinės aplinkybės".

Kiekvienam procesui, ju tarpe ir nutautėjimui yra mažiau ir daugiau asparių tautų, mažiau ir daugiau atsparių žmonių. Jeigu paties žmogaus esmė visiskai čia nieko nereikštų, tai kaip, sakysim, galima būtų išaiškinti kad ir tokį faktą, kad Jungtinėse Amerikos Valstybėse tam tikra lietuvių dalis yra jau visiskai suamerikonėjusi, ir nieko nebenori apie lietuvių žinoti, tuo tarpu kai kiti ir dabar laiko save lietuviiais, kalba lietuviškai ir šiuo metu dirba lietuvių ir Lietuvos naudai. Arba vėl kad ir Prūsų Lietuvoj (iš dalies ir Vilniujoj), kur nutautinimo darbas buvo vykdomas per daug nesiveržant su priešinimais, vis dėlto išliko paskiri ištikimi lietuvių bei lizdai, kurių tautinio idealo nepajėgė palaukti jokios "tam tikros istorinės aplinkybės". Kyla tas klausimas, argi visa tai ištikrųjų vien veikiančiu aplinkybių paderinys?

Tenka dale, ist, kad šiuo atveju juos veikė panašios aplinkybės, tačiau vienos, jos, matyt, yra pajėgės pilnai paveikti paskiro žmogaus arba ju grupės nutautinimą. Čia greta veikiančiu aplinkybių neabejoti - tai tenka skaityti ir su veikiamo asmens nuteikimu bei jo valia. Todėl visiskai suprantama, kam yra uždėtos tvirtos, valingos asmenybės, jos garbinamos, joms paklustama. Tokios asmenybės nupasiūdo vien veikiančiu aplinkybių diktavimui, bet sugeba sukoti taip pat ir dėl savo tautinio idealo, už juos kovoti ir leimėti.

Beigdamas noriu dar pareikšti, kad mano supratimu, nebūtu buvęs joks stebuklas, jeigu mūsų diduomenė, gavusi iš lenku kriksta ir kad ir aukštesnės kultūros vertybių, tautinio požiūrio būtų likusi lietuviške. Tada aš laikyčiau visiskai normaliu reiškiniu. Ar tik ne daugiau stebėtis tenka mums dabar dėl to, kad ji be didesnio pasipriešinimo pasidavė lenku pastangoms šia proga ją nutautinti, ir kad lietuvių tarpe yra asmenų, kurie dabar randa galima visa tai pateisinti.

Stalino testamentas

"Time" rašo, kad Stalinas Politbiūro posėdy pasiūlė tokius savo įpėdinius, jei jis negalėtų eiti patalpa: ministras pirmininkas Molotovas, pirminis vicepirmin. Bėrius, užsienio reikalų min. Mikojanas, pirmasis partijos sekretorius Ždanovas, entėsis Malenkovas, krašto apsaugos min. Vorobilovas, o jo pavaduotojas Budiony, Sąjungos Tarybos pirm. Andriejevas, Tautybių Tarybos - Bulgenin, Auščiausios Sovietų Tarybos - Šverniskas. Politbiūras si pasiūlyme vienbalsiai priėmė.

+

Naujasis JAV užsienio reikalų ministeris Marshall pareiškė, kad jis Maskvoje konferencijon, kuri turi prasidėti kovo 10 d., tik tuomet vyks, jei užs. reik. ministerių pavaduotojai Londone istengs susitarti esminiais Vokietijos ir Austrijos reikalais.

+

"Pravda" rašo, kad naujasis JAV biudžetas trečdali valstybės išlaidų 1947 metams numato kero reikalams, t.y. vienuolika kartu darysiu, nega pries ši kara.

DALIS LIETUVIŲ TREMTINIŲ I SIAURES AFRIKĄ?

Siomis dienomis Tuebingene lankosi Tarpyvyriausybinių Pabėgėlių Komiteto (IGRC) atstovai tartis dėl eventualaus lietuvių tremtinių išvežimo į Šiaurės Afriką.

Sis komitetas globoja apatridus, bet neseniai yra gavęs pavedimą rūpintis DP emigraciniais reikalais, ligi juos parems IRO. Komitetas yra pasiryžęs kiek galima greičiau išvežti pabaltiečius iš prancūzų zonos, kur DP padėtis maiste atžvilgiu esanti blogesnė. Be to, manoma, kad pabaltiečiai lengviau pavyksia suorganizuoti emigracijai. Jie kaip energiskiausi lengviau busia galima ikurdinti naujose gyvenimo salygoje.

Komiteto atstovai neseniai yra buvę Tunise. Ju supratimu, ten yra rimtu perspektyvu pabaltiečiams isikurti. Tenykštės darbo salygos statybos, amatų ir pramonės srityse teikiamos gražiu viltiu uždarbiui. Eilinis darbininkas galis uždirbti nuo 250-300 franku dienai, o inžinierius - 25-30.000 fr. mėnesiui. Geri puslėčiai 1.500 fr., o pietūs 50 fr. Apskritai, gyvenimas tenai esąs dukart pigesnis kaip Paryžiuje, uždarbis tik trečdaliu mažesnis.

Norintieji ten vykti jau dabar turi purtis į rašelius ir pasiruošti ateities darbui. Pageidaujama, kad rašeliai būtų ne vien organizuotai globali sudaromi, bet jei galima, kaip profesiniai vienetai, kad nuvyke galėtų vykdyti darbo užsakymus. Reikalinga todėl, kad ju vadovai būtų tinkami profesiniams darbams vesti, vadinasi, geri savo sričiai specialistai. Jie gali būti pakviesti ir iš kitų zonų.

Tie, kurie šiandien neturi aiškios specialybės, turi bet kokios išmokti ir profesiskai pasiruošti. Darbas statybose ir ivairiuose amatuose turi geriausiu perspektyvu. Pradžioje turės jo imtis visi-intelligentai ir paprasti žmonės. Veltiau, geriau pažinus vietos salygas, išmokus kalbos ir atitinkamai persiorientavus, galima gauti ir intelligentinio darbo. Tam tikslui prašo organizuoti, kaip galima greičiau, praktisku kursu. Jei jiems ko trūk, Komitetas žada skirti kreditų reikalingoms išleidoms padengti. Profesiniai suorganizuotoms grupėms jau dabar bus duodama progos dirbti sia vietoje, kad galėtų praktiskai parodyti, ką jie gali, ir patys pasitobulinti.

Pasiruošusieji bus vėžami komiteto lėšomis ir naujoje vietoje jo išleikomi iki isikurs.

Komitetas yra pasiruošęs vėžti tremtinius į bet kuri kitą kraštą, bet tuo tarpu praktiskai numatoma pirmon vieton į Tunisą ir Maroką. Yra viltiu, kad Kanada ir Amerika galėtų plačiau praversti duris tiems tremtiniams, kurie turi ten giminių. Tam tikslui komitetas renka žinias apie tokius tremtinius ir yra pasiruošęs padėti su resti gimines tiems, kurie yra su jais pociete.

Kadangi ne visos valstybės leidžia pabaltiečiams turėti savo konsulus ir ne visos jų pripažįsta pabaltiečių pasus, Komiteto atstovai ivairiuose kraštuose perima jų konsularini aptarnavimą ir nuo kitu metu sausio mėn. pradės išdeivinti savo terptautinius pasus. Gave tuos pasus pabaltiečiai nebus laikomi netekusiais savo pirmąsias pilietybes. Naujieji pasai senosios pilietybes neetima ir naujos nesuteikia. Tai bus Komiteto savos rūšies kelionės dokumentai, kuriuos jau visa eile valstybių yra pripažinusios. Norintieji siuos pasus gauti tures prancūziskai užpildyti po du egzempliorius tam tikru pareiskimu, kurie jau dalinami. Lietuviai galės jų gauti per vietos bendruomeniu komitetus. Taip pat bus gaunamos ir ankotos turintiems giminių Amerikoje ir Kanadoje.

Salygoms vietoje istirti jau veikiančios tremtinių ikurdinimo biuras stengiasi pasiusti specialias komisijas į Tunisą bei Maroką, į Belgiją, o taip pat Pietu Amerikoje organizuoti delegacija tenykštėms emigracijos salygomis patirti. Patyrus ką, tuojaus bus tremtiniams pranešta.

B. Gaidžiūnas

KAIMO ULYTĖLĖJ

Kaimo ulytėlėj girdžiu balsą griaudų -
 Grižk, sugrižk namolic, mūsų pauksėiai grižta.
 Be tavęs šėkelės visam sode rauda
 Ir prožydas žiedas ne laiku nuvysta.

Kaimo ulytėlėn žali uositi svyrė,
 Dulksta vieškeliai saulės pažerstyti.
 Sesių ašarėlės priejuostelėn byrė,
 Kad namo sugrižtant vis dar nematyti.

Ulytėlėn krinta lapai pauksuoti
 Ir pravirksta vėjas tarp nuogų šėkliu.
 Per naktis motulė nenustoj dejuoti,
 Kad vis tuščias tuščias į gimtinių kelias.

Kaimo ulytėlėn sniegas saujom byrė
 Ir prisėję žemėn spindinčių žv. igždėlių.
 Eitum nukeliautum kelis šimtus mylių,
 Kad pasiekt galėtum į imtinių kelias.

Kaimo ulytėlėj vėl kaštonuos žvakės,
 Vėl žalia šėkelė prie klyčios lango.
 O per daug jau vėjai laužė mus ir plakė -
 Norim nusilenkti savo žemės dangui.

(Iš eilėraščių rinkinio "Rūpėsčių
 Dienos"
 Guzenhausas, 1946).

LIETUVA IR PASAULIS

Uždaryta Pasiuntinybė Argentinoi

Argentinos vyriausybės išskyrimu buvo uždaryta Lietuvos pasiuntinybė Buenos Airezė. Pasiuntiniu ten buvo dr. K. Gracėnis. Šis žygis susijęs su Argentinos diplomatinio santykiu užmezgimu su sovietais. Tai charakteringas reiškinys, kad visos diktatorinės šalys stengiasi Lietuvą kaip valstybę išbraukti.

Lietuvos byla didžiojoje demokratijoje spaudoje

Lietuvos byla pradeda rasti atgarsį didžiojoje vėkariniuose demokratijoje spaudoje.

Didžiulis Čikagos dienraštis "Chicago Daily Tribune" 1946 m. XII, 9 d. pirmajame puslapyje išdėdė ilgą pranešimą su JTO gen. sekretoriaus Trygve Lie ir Lietuvos pasiuntinio Vasingtone Povilo Zadeikio nuotraukomis. Prancisiškai sekoma:

"Trygve Lie, JTO sekretorius, negave eigos Lietuvos pasiuntinybės Vasingtone skundai, kuris kaltina Rusiją masinėmis žudynėmis, suėmimais, perversmų ir kitokiais prieš lietuvių tautą nusikaltimais, nemažiau skandalingais kaip nacių Vokietijos žiaurumai. Skundas, kurį Lie iteikė Lietuvos ministeris Povilas Zadeikis Vyriausiojo Lietuvos Islaisvinimo Komiteto vardu, reikalauja gen. sekretoriui išrašyti jį į JTO Visumos dienotvarkę arba perduoti ūkinei ir socialinei Tarybai, kad būtų apsaugos "žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės", kurias garantavo JTO charta. Lie, rusų parinktas šiai tarnybai, to nepadarė, ir skundas, kurio data lapkričio 19 d. nebuvo net išdalintas per JTO spaudos skyrių. Be Lietuvos protesto užklopinimo yra gausių įrodymų, kad ne visos išnaudojamos ir persekiojamos pasaulio tautos turi progą būti JTO išklausytos, nors JTO charta įpareigoja savo narius ugdyti gerbimą "žmogaus teisėms ir pagrindiniu laisviu visiems be rasės, lyties, kalbos ar tikėjimo skirtumo".

Toliau "Chicago Daily Tribune" rašo:

"JTO socialinis, humanistinis ir kultūrinis komitetas, svarstydamas tarptautinės pabėgėlių organizacijos steigimą, atremė sovietų bandymus prievarta repatrijuoti Baltijos ir kitų rusų užimtų Rytų Europos kraštų antikomunistinius pabėgėlius, bet komitetas nesvarstė kančių tu žmonių, kuriems pasisekė pabėgti iš aparus geležines uždangos. Lietuva ir kiti Baltijos kraštai, Estija ir Latvija, nėra JTO nariai, bet charta leidžia visumai svarstyti visus klausimus, kuriuos pateikia bet kuris JTO narys arba valstybė, kuri JTO nepriklauso". Tu Baltijos kraštų pasiuntinybės tebeturi savo oficialų statusą Vasingtone, nes Jung. Valstybės sovietų aneksijų nėra pripažinusios... Ministeris Zadeikis savo laiške Lie pareiškė, kad "sovietų okupacinė policija metodškai tęsė suėmimus ir privatinės deportacijas. Žmoniškumo vardu jis prašo, kad deportavimai būtų sustabdyti ir kad lietuviai pabėgėliai iš Rusijos gilumos būtų gražinti namo.

Amerikiečių laikraštis teigtuoja ir plačiai atpasakoja skundo turinį, patiekdamas žudynių bei deportavimų duomenis ir faktus. Apie skundo kėlimą JTO kanceliarijose "Chicago Daily Tribune" praneša:

"Lie kanceliarija pokvitavo Lietuvos protesto gavusi ir pranešė, kad jis perduotas sekretoriato socialiniu reikalu skyriui. Šis pranešė jį perdavęs žmogaus teisėms skyriui. Šis skyrius pranešė jį "be komentarų" gražinęs Lie.

Kiek anksčiau, 1946. XII. 1, vienas iš didžiųjų New Yorko dienraščių "New York Times", trumpai buvo pranešęs apie šį Vyr. Lietuvos Islaisvinimo Komiteto raštą, paplitusį pagrindinius skundo reikalavimus.

Tas pats "New York Times" 1946.XII.9 praneša apie dr.Mato J.Viniko pasirašytą Amerikos Lietuvių draugijos raštą prezid.Trumanui, "reikalaujanti tiesioginiu derybu su Rusija Baltijos valstybėms išvaduoti".Rašte siūloma,rašo "N.Y.Times",kad iš Baltijos valstybių tuoj pasitrauktų sovietų okupacijos pajėgos,policija ir komunistų partijos agentai ir kad būtų grąžinti baltai tremtiniai iš Sibiro bei kitų Rusijos sričių".Tos pačios dienos "N.Y.Times"skelbia žinia apie pranešimą,kuri padarė Vilniaus universiteto profesorius Pranas Padalskis,nubrietęs lietuvių karo pabėgėlių buiti Europoj ir pagrindinę kovą Lietuvoje.

Brooklyne leidžiamas kataliku laikraštis "Tablet" platokai reflecuoja Liet.Krikščionių Demokratų Partijos raštą JTQ gen.sekretorini i Sibira istremtųjų lietuvių reikalui."Neleiskite mums praeiti savo tylėjimu",cituoja amerikiečių laikraštis minimąjį raštą,"nes kartais tylėjimas lygus nusikaltimui".Si raštą mini ir "N.Y.Times" 1946.XII.8,kuris patiekia kai kurių rašte išdėstytų faktų:kad sovietai išvežė buv.Lietuvos respublikos prezidentą A.Stulginski,keturis buv.ministerius pirmininkus,16 ministerių,daug žurnalistų,mokytojų ir t.t.

Britų konservatorių "Daily Mail" 1946.XII.19 išidėjo vieno buv. Lietuvos min.pirmininko laiške,kuriame atsakoma i kažkokio ruso istorinės tiesos iškraipymus ir parodoma,kad sovietai okupuodami Lietuvą,sulaužė savo pačių pasirašytas sutartis ir pažeidė tautų apsisprendimo principą."D.M." kartais nuo karto išideda laišku skyriuje Lietuviškąjį reikalą ginančių;pastaba 1946.XII.27 laiške primenama,kad Baltijos valstybės laukia pilnutinio Atlanto chartos principų realizavimo.

Dideli ir išsamūs pranešimai apie "Baltijos krastų kalveriją" išidėjo prancūzų savaitinis "Le Bataille" laikraščio bendradarbis de Romeville,atrodą,pats neseniai pro baltijos krastus pravažiavęs,rašo,jog gyvenimas atrodo palikes Baltijos krantus".Svetimsaliui norisi ko greičiau palikti"tuos mirties namus".

"Ziburiai" Nr.3 1947 m.

Kardinolas Griffin apie Lietuvą

D.Britanijos lietuvių kongresas pasiuntė kardinolui Griffin Westminsterio arkivyskupui sveikinimą,i kurį jis atsakė tokia padėka: "Aš esu nepaprastai dėkingas už Jūsų labai malonia žinią,prištą man D.Britanijos lietuvių kongreso vardu.Galiu Jus užtikrinti,kad aš ir toliau ginsiu mažųjų tautų teises ir visuomet stengsiuosi padėti Lietuvai.Aš tikrai tikiu,kad bendromis mūsų pastangomis ir maldomis Lietuva atgaus savo laisvę,uz kuria mirė tiek daug drasių vyrų ir už kurie sąjungininkai kariavo šiame kare."

Dr. H. Wallace...

Henry Wallace,buvęs Amerikos vice-prezidentas,uz proboševikišką kalbą pašalintas iš prekybos ministro vietos dabar redaguoja "The New Republic".Jis neseniai savo laikrašty parabe keleta straipsnių,kuriuose sako,lietuvių nėra pateisinama Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacija.Sovietų elgesys,sako,šiuo atveju yra priešingas visoms sovokoms,išreikstoms Atlanto chartoje ir Jungt.Tautų nuostatuose.

Argi Lietuva būtų pasmerkta mirčiai?

Sitokia entraište isidėjo straipsni ispanu kalba laikraštis "El Espanol"smulkiai nupasakodamas kaip klastingai Lietuva buvo bolševiku okupuota.Straiptinyje panaudota visa eile dokumentu ir reiskinama daug simpatijos Lietuvai.Apskritai,paskutiniu laiku žymiai padaugėjo ispanų spaudoje žinių apie Lietuvą.Neseniai ispanų pasiuntinybos biuletenis Vasingtone idėjo žinia apie Lietuvą 1941 mt.nuzudytus kunigus ir kitus lietuvių persekiojimus.

Meksikoje vienas žurnalas išspausdino M. Gudelio straipsni apie žiauria ir neteisinga raudonąja Baltijos kraštu okupaciją, gi Argentinos dienraštis "El Pueblo" išidėjo dr. J. Prunskio straipsni apie koncentracijos stovyklas Rusijoje. Ispaniška to straipsnio vertime parūpino žinomas lietuvis žurnalistas Verax-Cibiras.

300.000 raudonarmiečių Lietuvoje

Chicago Tribune korespondentas Londone, F. R. Noderer rašo, kad šiuo metu Rusijoje laiko Lietuvoje 300.000 raudonarmiečių ir nurodo kodėl. Svarbiausia to priežastis - lietuvių ryžtingumas kovoti dėl savo teisių į laisvą ir nepriklausomą gyvenimą. Pogrindžiu veikla tiek esanti stipri, kad okupantai buvo priversti laikyti gausia kariuomene ir instrukuoti visus pareigūnus būti prisirengusiems visokiems netikėtumams.

Noderer patvirtina Inter-Catholic Press korespondento Švedijoje pranešimą, kad visos Lietuvos sienos stipriai apstatytos ir akylai saugojamos, kad niekas negalėtų išvažiuoti ir įvažiuoti.

Kodėl UNRRA neveikia Lietuvoje

Toki klausimą stato Belgijos laikraštis "Vrai". Korespondentas P. Chantier savo straipsnyje "Baltai neteko teisės gyventi" nupasakoja - mos raudonosios armijos okupacijos sąlygos, pabrėžiant, kad ten i aukštesnės vietos skiriami tik rusai. Rusai sunaikina ir nežinomojo Lietuvos kareivio kapą. Straipsnis šitaip yra baigiamas.

"Kartkartėmis girdime apie UNRRA-os veikimą Baltgudijoje ir Ukrainoje. Bet kodėl UNRRA nepesiekia Baltijos kraštų? Argi manoma, kad jie mažiau sunaikinti per karą ir trys okupacijos mažiau apiplošė? Tiesa, turime žinių, kad Lietuva pasiekė kiek USA lietuvių siustu drabužių, bet jie buvo dalinami komunistų partijos pareigūnų. Vadinas, lengvai galima atspėti kam daugiausia tie drabužiai teko... Baltijos kraštai laukia teisingumo ir teisės. Jie atsidūrė toje pabioje pėdetyje, kaip i šulini - imsties Juozapas, savo brolių aplėistas Egipto pirklių belaukias..."

Gina Lietuvos tautos teisę

Brooklyn, N.Y., Prancūzijos laikraštis "The Tablet" Nr. 23 Lietuvos ir Amerikos lietuvių varda mini net 3 kartus. Laikrasty atspausdintas visos ALT memorandumo tekstas, kuris buvo pasiustas Trumanui, sekr. Byrnes ir visiems senatoriams bei kongresmanams. Idėta ALT kabinamas turinys sekr. Byrnes protestuojant prieš akreditavimą i Perryžiū rusų atsivežtu Baltijos valstybių "užsienio ministeriu".

Is viso, tenke pastebėti, kad savaitraštis visuomet atydziai atlietuviu reikalus, jiems užjaučia ir veik kiekviename numeryje surada vietas juos paminėti. Rimtesnio reikalo atvejuje nepasigėili ir ilgėsnio komentaro. Tiek informaciniu, tiek redakciniu požiūriu, savaitraštis išeina visuomet turtingas ir įvairus. Ypatingai vykusiai komponuojami redakciniai straipsniai, jo atsakingieji redaktoriai visuomet sugeba isskirti visuomenei labiausiai rūpimas temas ir jas ryškiai, trumpai ir aiškiai suformuluoti..

++++

Buvęs Prancūzijos premjeras Daladier, kalbėdamas parlamente pareiškė, kad rusai senai rengėsi okupuoti Pabaltijo kraštus, jie jau 1939 m. birželio 2 d. pareikalavo, kad Anglija ir Prancūzija leistu jiems karinėm garantijom "apsaugoti" Baltijos valstybes nuo intervencijos, o tu patiu metu liepos 4 d. pareikalavo, kad Anglija su Prancūzija nesiprėšintu raudonosios armijos išengimui i Pabaltijį. Nei Anglije, nei Prancūzijoje tokiu pažadu negalėjo duoti, o su Hitleriu rusai tuo klausimu greit susitarė.

Sibire mirė dr. I. Skrupskelis

Tolimame Sibire kankinio mirtimi mirė buvęs "Židinio" ir "XX Amžiaus" redaktorius dr. Ignas Skrupskelis. Su jo mirtimi lietuvių tauta neteko vieno iš šviesiausio kultūrininko. Apie jo mirtį pranešama šiu smulkmenu: viena ryta pavėlavo atsikelti, už tai pribėges sužvėrė. Jis prižiūrėtojas nuo antro auksto namų ji nutraukė žemėn, dr. Skrupskelis krito galva žemyn ir užsimušė.

Dr. Skrupskelis buvo suimtas tik kelioms dienoms po bolševiku atėjimo 1940 m. ir nuteistas 8 metams.

Lietuvių operos atidarymas

Vasario 25 d. Detmoldo miesto teatre atidaroma lietuvių opera. Statoma Rossinio "Sevilijos kirpėjas". Dalyvauja Vilniaus ir Kauno operu solistai: Kardelienė, Vencevičiūtė, Baltrušaitis, Kutkus, Neuregis, Puškorius ir sol. Bražėnas. Dekoracijos ir kostiumai A. Andriusio. Choras savo, orkestras teatro.

Isisteigė Mažosios Lietuvos Taryba

Vėkaru Vokietija. (LAIC). Vėkaru sąjungininku išvaduoti iš nacių kalejimu ir koncentracijos stovyklų Mažosios Lietuvos veikėjai buvo susirinkę apsvarstyti savo krašto reikalus. Iš Mažosios Lietuvos tremtinių nutarta sudaryti Mažosios Lietuvos Tarybą, kurios tikslas - rūpintis, kad būtų atitaisytos praėityje padarytos skriaudos ir kad Mažoji Lietuva būtų sujungta su Didžiąja Lietuva.

Partizanų veikla Lietuvoje

Amerikos lietuvių laikraštis "Draugas", "Dirvos", "Amerikos" ir kt. pranešimu, partizanai Lietuvoje veikia labai plačiu mastu. Pranešama apie tokius jų žygius: rugpjūčio mėn. Akmenėje likviduotas liaudies teismas ir 600 liaudies milicijos vyrų; ties Akštedvariu sunaikintas "CoA" dalinys iš 700 vyrų; ties Joniškiu užpultas maisto transportas; sunaikinti jo palydovai, o sunkvežimiai su maistu atiteko partizanams. Apie tokiu specialiu NKVD daliniu, vadinamą "CoA" sunaikinimus pranešama dar iš Varėnos, Valkininkų, Molodečno, Tauragės ir kitų vietų. Naikinami ir kolchozai, sovchozai, atkeltieji rusai, kompartijos istaigos ir kiti panašūs sovietų ikurtieji lizdai. Minimose ir vietose: Obelių, Kėdainių, Utenos, Ukmergės, Drujos, Gardino, Šiaulių ir kt. vietose. Klaipėdoje išsprogdintas elevatorius, Kaune Tilma. J. salė laike kompartijos susirinkimo, Vilniaus radijo stotis, A. Panemunėje ir Sandiuose milicijos būstinės. Pranešama apie visą eilę išsprogdintų tiltų: aukščiausias Lietuvoje tiltas ties Lyduvėnais, geležinkelio tiltai per Nerį ties Jonava, visi tiltai Vilniaus Molodečno, Kauno-Kybartų ruožuose ir dar visa eilė. Partizanai veikia ir Mažojoje Lietuvoje - Rytprūsioose.

Partizanai turi siūniamąsias ir priimamąsias radijo stotis, palai-ko gerus ryšius su lenku, gudų ir ukrainiečių partizanais ir apie pastebėtus "CoA" dalinius vieni kitus informuoja.

Nesyki bandyta krebti nuo partizanų apvalyti. Perėita vasara buvo padarytos net trys tokios "ablavos". Pirmoje dalyvavo 7000 enkavadi-stų, kurie išjieskojo Kauno apylinkes. Krito 200 rusų ir 31 partizanas. Partizanų lavonai buvo atvežti į Prienų, Marijampolės ir Veiverių tur-gavietes. Antresis valymas buvo tarp birželio 28 ir liepos 18 d., ku-riame dalyvavo 14.000 raudonarmiečių. Jiems vadovavo Bartašiūnas, sau-gumo ministeris. Rusų krite 1400, partizanų 200. Trečioji banga perėjo Žemaitijos miškus rugpjūčio 12-16 d. d., kuria sudarė 6000 rusų. Nuostol-liai: rusų 560, partizanų 39.

Buvo bandoma prieiti prie partizanų stabo tokiu keliu; buvo nuleis-ti parašiotininkai, apvogti amerikiečių ir angli uniformomis, kurie puikiai kalbėjo angliškai, turėjo daug dokumentus ir net pinigų. Jie neva norėjo suteikti paramą ir susisiekti su stabu, bet buvo atpažinti, ir tik trims pasisėkė gyviems ištrukti.

Amerikos laikraščiai rašo, kad partizanai Lietuvoje dr. K. Ambrozai-
ciui ir prof. J. Krisciūnui už bendradarbiavimą su okupantais "ikrėte"
po 66 rykštes.

+ + + +

I Aukščiausią Lietuvos Tarybą Vilniaus miestas ištatė kandidatų
Staliną, Kauną, Molotovą. Rinkimai įvyko vasario 9 d.

+ + + +

"Pravda" Nr. 298 rašo, kad Vilniaus liaudies ansamblis, susidedas iš
18 asmenų, vadovaujamas J. Svedo gastroliaavo Maskvoje. Laikraštį plačiai
ir labai gražiai atsiliepta apie lietuvių liaudies dainas, šokius, dra-
bužius, tiki, pažymėta, kad programa sudaryta veik iš vieno liaudies daly-
ku, kad interpretuota del visoko tik viena daina apie Staliną, kad užmirstos
kitos sovietinės dainos.

+ + + +

Šveicarijoje išikūrė lietuvių bibliografinis archyvas, kuris renka
ir saugo visokius lietuvių tremtinių leidžiamus spaudinius. Leidėjai,
aukoriai, redaktoriai prašomi nors po viena egz. savo leidinių siusti
archyvo vedėjo vardu šiuo adresu: Dr. A. Gerutis, K. Spittelerstr. 22,
Bern, Schweiz.

+ + + +

Vatikano radijas, lietuviškosios valandėlės metu sausio 19 d. paminė-
jo ir Salzburgo lietuvių koloniją, pažymėdamas, kad Salzburgas yra pa-
sidaręs Austrijos lietuvių kultūrinio centru, kad čia veikia gimnazi-
ja, leidžiamai žurnalai, studijuoja nemaža studentų ir vyrauja graži
nuotaika. Tolimesnės lietuviškos valandėlės bus vasario 15, kovo 1, 15
ir 29 d. d. 19 v., 45 min., banga 48 ir 50 m.

+ + + +

Advokatas Antanas Olis respublikonų sąrašė išrinktas į Amerikos
kongresą (seimą).

+ + + +

Vienam žydai iš Vokietijos buvo duotas leidimas grįžti į Lietuvą
susirasti savo sūnus, kuri išsaugojo nuo nacių vienas lietuvis ūki-
ninkas. Jis nuvažiavo į Lietuvą, rado nurodytą vietą ir tą pačią pa-
vardę ūkininką. Tik tas ūkininkas su lietuviška pavarde dabar buvo ru-
sas: jį atkėlė į lietuvių vietą, davė išvaryto ūkininko pavardę, o
lietuvis buvo išvežtas į Sibirą. Su juo dingęs ir žydukas. ("Amerika"
Nr. 2).

+ + + +

"Welt am Abend" Nr. 84 rašo: New York, sausio 25 d. (INS). Sykiu su
700 tremtinių vakar atvyko į JAV Dr. K. Grinius, paskutinysis Lietuvos
prezidentas prieš užimant Lietuvą sovietams. Jis atsisakė ka nors pa-
reikšti apie Lietuvos okupaciją ir tik pareiškė, kad pagal Atlanto
chartą Lietuva taip pat turi teisę į laisvę.

P.p. Bieliūnus, liūdinčius dėl neti-
kėtos ju sūnus

JURGIO BIELIŪNO

mirties, skausmo valanda reiškia užuo-
jautą

Glasenbacho lietuvių
Kolonija

Vydūnas gyvena Vo-
kietijoje, anglų zonoje
ir rašo naują veikala.
Jis turi virš 80 metų
amžiaus. Amerikoje gy-
venantieji lietuviai ra-
sytojai deda pastangas
jį atsikviesti į Ameri-
ką.

BOMBOS VIRŠ SVEDIJOS

Ka, apie tai rašo Anglų spauda

Jau nuo pat pavasario Vakarų Europoje daug kalbama ir spausdinama apie paslaptines viršum Švedijos pasirodancias ir kažkur vėl be pasekų pranykstantias bombas ar raketas. O pastaruoju metu spaudoje pasirodė žinių, kad tokios skraidancias bombos dar buvusios pastebėtos viršum Danijos ir net Graikijos. Nenuostabu, kad tokios bombos sukelė nemažą ir didžiosios spaudos susidomėjimą.

Prieš kuri laiką anglų "Daily Mail" tuo reikalu į Švediją pasiuntė savo specialų korespondentą Aleks Clifordą, kuris patiekė štai kokių žinių apie tas paslaptines bombas.

Švedai vadina jas "Veiduoklėmis bombomis" arba "Smeklomis"-rakėtomis. Toks vardas joms visai tinka, nes iš tikrųjų maža kas težinoma apie šiuos švytančius skreiduolius. Bet čia, Švedijoje dar yra nemažai žmonių, kurie iš viso neigia jų buvimą. Ir sukštų pareigūnų dalis visas kalbas apie šias skraidancias bombas vadina masine haliucinacija. Kiti gi sako, kad tokių bombų iš viso negali būti, nes tai priestarauja pagrindiniams aerodinamikos dėsniams. Dar kiti sako, kad tai są meteoritai. O yra ir tokių, kurie mano, kad tai meteorologų leidžiami iliuminuoti balionai. Muzikiniuose Stokholmo kabaretuose aktorėi juokiasi iš šių bombų. O vienas Kopenhagos laikraštis labai lengvasirdžiai pasiūlė didelę piniginę premiją už tokios bombos fotografiją. Tačiau Danijos ir Švedijos generaliniai štabai į šį klausimą labai rimtai žiūri ir tuo reikalu yra susirūpinę. Laikraščius jie išpėja nedėti žinių apie skraidančių bombų pasirodymo laiką ir vietą.

Iki šiol jau užregistruota apie 2.000 ar daugiau atvejų, kai šios paslaptinės bombos buvo pastebėtos patikimų liudininkų. Ir štai tie duomenys, kuriuos patvirtina beveik visi liudininkai:

1. Bombos ar raketos yra cigaro formos.
2. Iš jų galo sklinda liepsna, kurios spalva paprastai esanti oranžinė, bet buvo pastebėta liepsna ir žalios spalvos.
3. Paprastai jos skrenda 1000-3000 pėdų aukštyje.
4. Jų greitis panašus į lėktuvo greitį, bet kai kuris tvirtina, kad jos skrenda lėčiau negu lėktuvas.
5. Jos skrenda tyliai, nežymiai uždamos. Iš tikrųjų tai atrodo esančios tylios V 2. Nickas nemiņėjo, kad būtų pastebėtos jų sparnus, bet kai kurie sako matę lyg tam tikrus palėkus. Ir kaip tik dėl šio dalyko aerodinamikos specialistai sako, kad tai ne są galimas dalykas, nes niekas be spargų negalės skristi taip palengva ir taip tyliai.

Prie to dar reikėtų pridėti visą cila kitų duomenų. Kai kurie liudininkai pasakoja matę šių bombų eksplozijas ore. Esą Pietų Švedijoje per vieną tokį sproginimą ištyrę namų langai. Eksplozijos metu pasirodanti ne paprastai ryški šviesa. Esama visų cila dar kitų pastebėtų smulkmenų.

Pastavios krypties šios bombos natūrinės. Vienu metu są atrodę, kad daugumas jų skrenda iš pietryčių į šiaurės vakarus. O pati pirmoji tokia skrendanti bomba buvo pastebėta gegužės mėn. tolumoje Skandinavijos šiaurėje. Po to gi jų kelias vis labiau pradėjo krypti į pietus. Ir viena iš paskutiniųjų buvo pastebėta virš Danijos.

Yra keisčiausias dalykas, kad iki šiol nepavyko rasti realių daiktinių įrodymų-skardėdrių ar kitų gabalų. Iš kur tik buvo prancėta apie pastebėtą eksploziją, ten tuojuo visa apylinkė buvo rūpestingai išiskirta, bet niekur nieko nebuvo rasta. Trys skirtingi liudininkai matę vieną tokia bombą įkrentančią į Kelikso ežerą. Švedijos generalinis štabas išakė ežerą nusausti, bet vistiek nieko nerasta. Nien tik juos krante prie Sundsvalio, į šiaurę nuo Stokholmo, rasti keli sulydinto metalo gabaliukai tėra vieninteliai iki šiol turimas daiktiniai įrodymai.

Taigi, tik toki yra turimi duomenys. O dabar teorijos.

Nėra didesnių abejonių, kad šias bombas leidžia rusai. Taip pat beveik visai tvirtai galima sakyti, kad jos pagamintos pagal vokiečių mokslininkų, pačioje karo pabaigoje parengtus projektus. Vokiečiai tikėjosi, kad 1947 m. jie savo raketas galės nusiųsti į Ameriką. Ta linkme jie jau buvo gerokai pažengę, nes jų V 2 nulekdyto jau 400 mylių. Šios "vaiduoklės bombos" be abejonių, nulekia nemežiau kaip 600 mylių. Tačiau jos nėra prikrautos sprogstamosios medžiagos, o kol kas tėra fajerwerkai. Sprogstamosios medžiagos vietoje jos turi daugiau kuro.

Tačiau atrodo, kad šios "vaiduoklinės bombos" nėra pagerinti super V 2. Jos skrenda per žemai ir per lėtai. Jos yra visai naujos būties, gal būt, tai vienos iš dviejų pačių fantastiskiausių vokiečių paskutinių projektų. Švedijoje vyrauja isitikinimas, kad "vaiduoklinės bombos" yra vairuojamos radio. pagalba. Kodangi jų nei viena nenukrito Švedijoje, tai manoma, kad gal jos pasisuka ir grįžta į savo bazę. Galimas dalykas, kad jų lėkimo kursą nustato koks nors jų viduje įrengtas mechanizmas.

Galimas dalykas, kad kai kurios šių bombų paleidžiamos iš Švenmundės, bandomosios stoties Baltijos pajūryje, šiaurės Vokietijoje, kur gimė visi V ginklai. Bet ir (o tai yra paremta kitais duomenimis) kai kurios jų gali būti paleidžiamos iš didelių Dago ir Oselio Estijai priklausančių salų, esančių Rygos įlankoje. Visa Estijos ir Latvijos pajūrį rusai paveržė slapta gynybos zona. Yra žinoma, kad ten jie vykdo kai kuriuos slaptus savo darbus. Švedus daugiausia stebina ir kelia jų nerimą klausimas: kodėl gi rusai šiems bandymams parinko Švedijos orą? Kodėl šie bandymai nedaro mi pačioje Rusijoje, kur yra užtenkamai erdvės ir daugiau galimumu stebėti bandymo rezultatus? Ar jų leidimas viršum Švedijos turi kuria nors specialią prasmę?

Į šiuos klausimus gali būti daug atsakymų. Vienas jų - vokiečių įrengimai Švenmundėje yra nukreipti į šiaurę ir rusai tobesinaudoja jais. Kitas atsakymas, kad rusai tokiu bandymu, jei juos vykdytų namie, negalėtų pasiaiskinti savo gyventojams, kartu neatskleisdami paslapties visam pasauliui. O nieko jiems nepranešti, taip pat negalima, nes jie manys, kad tai skraido svetimos mašinos. Kiti gi mano, kad rusai tiesiog nori įbauginti Švedus ir tiek. Tačiau ne viena šių teorijų nėra patikima.

Šiaip ar taip Švedai nelabai jaukinai jaučiasi, kai viršum jų galvų skraido tokie paslaptiniai skraiduoliai. Tačiau dauguma Švedų nemano, kad šios bombos yra nukreiptos prieš juos, nors jie jaučia, kad dabartinė jų pozicija yra panaši į marmeladę tarp dviejų sumuštinių ricikių - tarp Rytų ir Vakarų. O Marmelado sluoksnis iš tikrųjų yra stores ir skanus. Jie vis dėlto netiki, kad šios "vaiduoklinės bombos" būtų naudojamos prieš juos, kaip spaudimas prekybos derybosc tarp Maskvos ir Stokholmo. Jie mano, kad vien tik dėl nežinomų, bet grėnei techniskų priežasčių Švedijos oras pasirinktas šiems bandymams.

---ooo000ooo---

Ruošia kelią revoliucijai.

Kongreso komitetas, tyrinėjės prieš amerikonišką veiklą patiekė platų raportą, kuriame išdėstoma, kaip toli komunistai šioje šalyje išviespetauja ir kad rengiasi sukelti Amerikoje revoliuciją per visuotinius streikus. Sulyg to raporto, šalyje smarkiai veikia pavojingoji penktoji kolona, aklei sekanti svetimųjų nurodymus.

Raportas, pagaliau, primena, kad atvykę į New Yorką Rusijos ir kitų jai palankių šalių atstovai į UNO posėdžius čia dalyvauja komunistų rengiamuosiuose mitinguose ir sako vien rusiškai, Rusijai naudingas kelbas. ("Amerikos Liecrvis" Nr.1)

+++++

Londonc susidėrc tremtiniams ginti komitetas (Refuges Defense Komitet), kuris pasistoto tikslą ginti tremtinius nuo persekiojimo ir padėti jiems lengviau perkentėti didžiojo leukimo laiką. Komitete dirba visc cilc pasižymėjusių asmcnų, turinčių vietos parlamente ir lordų rūmuose, o taip pat visų pakraipų rašytojų ir žurnalistų.

- Et, prastas buvo... Ne tiek prastas, kiek senas... Žinot, Apkis
 turėjo toki didelį lenktinį pėilį, su kuriuo ir mėsalius čiepydavo,
 ir aysalius išpiepdavo, ir švinui keilį nulupdavo... Nėrongumas žmo-
 gaus, sakytum, netikėdai, emi ir nulauzė...
 - Sriubavo ka?
 - Lupo...
 - Ka lupo?
 - Oda...
 - Tu k... kaip kateliks, d... lyg atstatęs, kiekvieną zo-
 dą reikia kabliu traukti.
 - Kad sėkau, gal ponui neįdomu...
 - Įdomu, neįdomu, bet jei pradėjai, tai ir baiki!
 - Sėkau, gal ponas dar nežinots, kad Apkis, belupdamas Skruzdeį
 skurą, lenktinį pėilį nulauzė.
 - Mano Skruzdeį? Ji pastipo?
 - Nepastipo, tik šioje nuovės... Musėž, parvarė...
 - Kaip tai parvarė? Likė kur?
 - Musėt, parvarė ir Skruzdeį ir Ungurį.
 - Koks esilas važiovo?
 - Aš...
 - Kad labai greit reikėjo...
 - Abu ristūnus parvarė?
 - Abu...
 - Ir abiem rakelės odą nuėmė?
 - Unguriui laimingai, o prie Skruzdes lenktinį nulauzė...
 - Ach, tu, šėško vaiku.
 - Be reikalo ponas pykstate, taip jau reikėjo...
 - Dar ką tu prasiėmysi, Reikėjo, reikėjo... Ar degė kas ar ką?
 - Poną i ligoninę vežiau.
 - Poną. Kas jai buvo?
 - Turbut, persigando...
 - Išgąsdino kas, užpuolė?
 - Niekas neišgąsdino ir niekas neužpuolė, pati išsigando...
 - Kaip tai pati išsigando?
 - Matyt, nuo gaisro...
 - Degė kas, sudagė?
 - Buvo kluonas užsidagęs...
 - Mano?
 - Jūs...
 - Bet užgesinot?
 - Kad ugnis taip greitai...
 - Sudagė?
 - Sudagė...
 - Kaip su ponu atsitiko?
 - Ugnis tuoj i gyvenamąjį parsimatė.
 - Nu ir...
 - Nu ir sudagė...
 - Ir gyvenamas?
 - Ir gyvenamas...
 - Ties du?
 - Ties du, ponas, ir dar tvartei, karvių ir arklių, ir svirnas...
 - Viskas sudagė?
 - Viskas...
 - Isgelbėjot ką?
 - Isgelbėjom kai ką...
 - Kaip ponios svikėtė?
 - Ne kaip...
 - Ji ligoninėj?
 - Ligoninėj dar...

POLITINĖ APŽVALGA

Šiais metais ypač yra pagyvėjęs politinis gyvenimas. Scusio vidury, tuo metu, kai Prancūzijos vyriausybės priekyje stovėjo Blumas, Prancūzija sudarė sąjungą su Anglija gintis drauge, jei būtų Vokietijos už pulės.

Lenkijoje įvykčiusius rinkimus tiek anglai, tiek amerikiečiai smarkiai kritikavo. Amerikos pasiuntinys Varšuvoje Blasis pareiškė, kad jis Prancūzijos Amerikos užs. reik. ministerijai, jog rinkimai Lenkijoje buvo nelaisvi ir įvykdyti nedemokratinio būdu. Rinkimu metu tūkstančiai žmonių buvo areštuota, rinkikai buvo gąsdinami ir grąsinami, fabrikų darbininkai buvo verčiami jėga balsuoti. Sevoime suprantama, kodėl tokie rinkimai rezultatai: Vyriausybė gavo 9,801,400 balsų, o opozicija 1,667,000. Naujoji lenku vyriausybė sudaryta, galima sakyti, tik iš komunistų.

Juo toliau, juo labiau ryškėja nesutarimai tarp JAV ir Sovietų. Žymus respublikonų atstovas Bridge, kalbėdamas apie Amerikos užsienio politiką, pareiškė, kad Amerika, nuolat nusileisdama Sov. Sąjungai, neteko savo didžiojo moralinio autoriteto. Sov. Sąjunga, naudodamasi JAV nuolaidumu, be galo praplėtė savo ribas ir šimtus milijonų žmonių pavergė. Bridge ypač iškalė tai, kad sovietai visame pasaulyje veda išeidžiančią JAV propagandą. Kiekviena tauta, sako jis, turi gėkoti

Apveizdei, kad atominės energijos paslaptis yra JAV. Baigdamas pridūrė: "Jei Maskva įgyvendina savo didįjį planą - būtent jei ji sovietų daro jėga įjungs į vokiečių techniką, tai paskutinė viltis išgelbėti demokratiją bus dingusi. Todėl yra svarbi Maskvos konferencija." Kitas senatorius R. Kraft pareiškė, kad Amerika dabar jokia būdu negalinti suteikti Sov. Sąjungai paskolos. Mat, sovietai veda tik savo interesams naudingą ūkio politiką, o nesiekia visuotinio ūkinio bendradarbiavimo.

Naujai paskirtasis JAV užsienio reikalų ministeris, Marshall, pareiškė, kad ne tik tęsiasi Byrnes politika, bet visos dar griežtesnė politika.

Londonė vyksta užs. reikalų ministru pavaduotojų konferencija, kur, be kitų klausimų, jau gana ilgai sprandžiami Austrijos reikalai. Derybos vyksta labai sunkiai, nes yra klausimų, dėl kurių sovietų nuomonė griežtai skiriasi nuo kitų. Visuotiniame iškilio DP klausimas. Sov. atstovas Gusevas pareiškė, kad visi 500000 Austrijoje gyvena DP yra karo nusikaltėliai ir turi būti išduoti sovietams. DP reikalus ypač grynė gen. Clark. Jis griežtai atmeta Gusevo reikalavimus ir pagrindė, kad Lenkijos, Jugoslavijos ir Baltijos valstybių pabėgėliai nepripažįsta jų kraštu įjungime į Sov. Sąjungą. Gusevo reikalavimas buvo ir kitų atmetas.

Vasario 10 d. Paryžiuje pasirašytos taikos sutartys su Bulgarija, Rumunija, Suomija, Vengrija ir Italija.

J.S.

- =====
- O ką gydytojai?
 - Ką jie, nieko...
 - Ilgai dar reikės gulėti?
 - Iki pones parvažiuosit.
 - Tai ji jau sveika?
 - Ne, pones...
 - Kaip tai?
 - Nu, kaip persigando, matyt, tuoj gulė ant širdies, ant ko ir mirė...
 - Mirė? Kada?
 - Vėčer... Tuoj po pailsro...
 - Ko iš kart negasakei?
 - Nenorėjau, pones, nugąsdinti...

LITUVIŠKASIS KALENDORIUS

V e s e r i s

S 1 Ignotas, Zylalė, Gytis
S 2 Grabnyčios, Vytis, Vandėnė
P 3 Blaziejus, Asta, Radvylis
A 4 Andriejus, Veronika, Barkus
T 5 Agotė, Birutė, Arminas
K 6 Dėrata, Živilė, Alkis
P 7 Romualdas, Švitrigailė
S 8 Jonas, Giltakė, Domentas
S 9 Apolonija, Alga, Prismanas
P 10 Skolastika, Leta, Kęsgaila
A 11 Liucija, Mantė, Algirdas
T 12 Aleksandras, Dimentė
K 13 Kotrynė, Ugnė
P 14 Valentinas, Zynė

S 15 Faustinas, Girdenė, Antibutas
S 16 Neprikla. Sv. Julija, Vytis
P 17 Donatas, Viltė, Trinpes
A 18 Konstancija, Simonas
T 19 Konradas, Saugė, Sarūnas
K 20 Leonas, Lukšutė, Mintigeidė
P 21 Feliksas, Zemynė, Kestutis
S 22 Margarita, Gerdėnis
S 23 Elagija, Snigė, Almis
P 24 Motiejus, Numurė
A 25 Viktoras, Kasa
T 26 Aleksandras, Paure
K 27 Fortunatas, Skirmantė
P 28 Romanas, Silė, Žiemulis

Linzas, Sausio 6 d. L. K. K. Linzo sk. suruošė eglutę, kurioje dalyva-
vo apie 80 žmonių. Vaikučiams bendradziant, iš Lietuvos atkeliavo Kalėdų
Senelis ir atnešė dovanų. Pobūvis praga buvo išrinkta nauja Liet. Raud.
Kryžiaus Linzo sk. valdyba: dr. Meniskis, dr. Kauneckis, Blažūzdžiūnaitė, Ci-
kota ir Siauciūnas.

Glasenbachas, Vasario 15 d. minėjimo programa: šeštadieni, vasario
15 d. 16 val. loterija, 20 val. šokių vakaras - balius; sekmadieni, vasario
16 d. 9,30 val. vėliavos pakėlimas, 10,30 val. iškilmingos pamaldos, 14 val.
dir. Lemulionio paskaita, 15,30 val. vėliavos nuleidimas, 17 val. iškilmin-
gas aktas ir koncertas (instrumentaline muzika, solo, choras, tautiniai šo-
kiai).

Vasario 16 praga išėjo ketvirtasis "Tėvynėn" žurnalo numeris. Nau-
jam numeriui tapo T. Židraičio, dr. J. Jakšto, dr. V. Nemėnos streipsniai,
L. Bulskytės, V. Krėvės, A. Veigūnaitės, Č. Grincevičiaus baladistika ir
gausios poezijos.

Salzburgo kunigaikštis - arkivyskupas (Fürsterzbischof) Dr. Andr.
Rohracher Naujųjų Metų praga yra atsiuntęs lietuvių kolonijai nuošir-
džius sveikinimus, linkėjimus ir ganytojišką palaiminimą.

Po ilgesnės pertraukos stovykloj vėl pradėjo eiti dieninis biu-
letenis "Dienos Linios".

Perspėdinta A. Alekno Lietuvos istorijai gaunama "Tėvynėn" redak-
cijoje: Glasenbach b. Salzburg, DP Camp 12, barakės 8/3. Kaime 8 šilingai.

Nugėlėje kėlus sunkumų, vėl pradėdama leisti "Mūsų Linias". Jei
neiškils nenumatytų sunkumų, laikraštis stengsimes išleisti nors kas an-
tre savaitę.

Laikraštis leidžias ir redaguojas Spėdos Darbuotojų Kolektyvas. Redakci-
jos ir administracijos adresas: Glasenbach, DP Camp 12, barakės 2. k. 20.

Atsakingas redaktorius Č. Grincevičius

Kr. kaime 1 šilingas